

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЭЙ

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соедэй орган

№ 103 (9550)

1961 оной майн 1, понедельник

Сэн 2 мүнгэн

Ц. ГАРМАЕВАЙ зураг.

Л ДАРТА МАЙ

1961 ондо—долоон жэлэй гурба-даху жэлдэн совет хүнүүд урда урдынхиаа бүри шударгыгаар, бүри габшагайгаар амаллама захиаланхай. Промышленостыннай турүүшынгээ нварталай түсэб үлүүлэн дүүргэбэ. Нбдоно жэлэй турүүшын кварталай-хитай сасуулма үзэбэл, промышлен-на продукци гаргалга 9 процент ша-хуу үлүү эхээр ургаа. Энэ амналта майн урда тээхи мурьсөөнэй долгин амалтатайгаар тэмдэглэдэг арюун замшалтай ха юм.

Социалистическэ хүдөө ажахын-най хүгжэлтынгөө замаар урагшаа тэгүүдэ ябана. КПСС-эй ЦН-гэй түүхэтэ сентябрин Пленумһээ хой-шоо орон дотор социализмын талмай 46 миллион гентараар үргэжэнхэй, орооно тарьян 3 миллиард пүүдээр эхэ болоо. Мяха, һу, хартаабха, овоц һураггүй эхээр абадаг болообди. Амалай баатарнууд—замай залуур-шад үдэрһөө үдэртэ олошорно.

Советскэ науна болон техникын хүгжэлтэ тухай хэлэхэ болоо наа. Энэ хабарнай илангаа эхэ түүхэтэй. Энэ хабарай арюун хайхан нарата нэгэ үдэр—апрелин 12-то агуухэ 3-хэй ороннай хүн түрэлтэнэй түүхэдэ хэтэн хэтэдэ мүнхэжэһэн гайхам-шагта эхэ илалта туйлама, бумбэрсэг дэлхэйн бүхы түбинүүдтэ суурхаа ха юм. Энэ үдэр совет арадаймнай баатар хүбүүн Юрий Гагарин совет науыннгаа байгуулан одон-онгсоор захгүй замбуулинэй гүн ху-лар гаргуу зорингойгоор аянша-лаад, бумбэрсэг дэлхэе бүһэлэн той-роһон бээрээ, бусама нотагаа эрээ бшуу. Энэмай түүхэдэ огто үзэгдөө-гүй баатаршалган! Тингэжэ Комму-нистическэ партиин гшүүн, Совет-скэ Союзай эрхэтэн Юрий Гагарин хүн түрэлтэнэй түүхэдэ алтан хууда-на нээжэ, Эхэ ороноо алдаршуулхын эхээр алдаршуулаа.

Совет хүн бүхэн Эхэ оронойгоо энэ түүхэтэ илалтар оморгохын эхээр оморгоходог. Дэлхэй дээрэ бул-танһаа турүүлжэ, манай Совет орон замбуулин худар зам нээбэ. Дэлхэй дээрэ хэннэһээ турүүлжэ манай совет хүн өһөдлынгөө одон-онгсоор замбуулинэй дайдаар аяншалаад эр-бэ. Дуулагты, дэлхэйн зон бултадаа, хухигты, басгагты, түрүү хүн түрэл-тэн баранда! Имангал Совет орон, имангал совет арад, имангал совет хүн имэ баатаршалга хээ шадла-лтай, бэлгитэй, зоригтой!

Коммунизм тээшэ урагшаа Совет-скэ Союзаймнай хүр жабхалантай-

гаар дабшама ябаны-ень энэ баатаршалга ба-на дабан гаршалан. Эхэ ороннай хүсэн түгэлдэрээр хүгжээ. Арад зомнай улам бүри баян дэлгэр байдалтай боломо байна. Жаргалай орон гэдэг одоол манайхи бшуу. Олон түмэн аха дүү совет арадуу-тайгаа хамта бурат арадай бата найдамтайгаар урагшаа зорижо яба-на. Майн урда тээхи мурьсөөндэ шалгарһан фабрика болон завоуу-дай, колхоз болон совхозуудай, үл-дэбрин турүүшүүлэй төв урда урдынхиаа олон болонхой. Кеартал-лайнгаа, харынгаа түсэб үлүүлэн бөлүүлэн тухай, абаһан уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн тух-хай согтой солбон мэдээсэлнүүд промышленна предприятинуудһаа, аймагуудһаа олоор абтажа байна.

Иимэ хайн хайхан үедэ ажаһуу-хаһаа жаргалтай юун байхай! Дү-шөөд гарамгай жэлэй саада тээ дэлхэй дээрэ социализмын гансахан орон байһан аад, мүнөө Европодо-шье, Азидашье социализмын ороноуд мандама байна ха юм. Тэрэ тоодо агуухэ хитад ард марксизм-лени-низмын туг дор социализмын замаар урагшаа амалтатайгаар зорижо ябана. Хэдэн зуун жэлдэ но-лонийнаа дарлалта доро зобомо тулма байһан хара шарайта Афри-кыншье арадууд эрхэ сүлөөгэй, бээ даанхай байдалтай түлөө эрид хур-саар тэмсээжэ захиаланхай. Богонихон болор соо колониализмын шунтага һабарһаа хэдэн арбаад гурэн сүлөө-рөөд, бээ даанхай байдалтай болоо.

Баһа Латин Америкадэшье рево-люционно тэмсэл эхилэнхэй. Энэ та-лаар бишыхан Кубын баатар арад революционно тэмсэлэй эрхим гэг-шын үльгэр жэшээ харуулна. Энэ тэмсэлень Советскэ Союз, социа-лизмын бүхы ороноуд, эб найрам-далда, эрхэ сүлөөдэ дуратай дэлхэйн олон түмэн амалшад үнэн зүрдхэнөө халуунаар дэмжэнэ. Иимэ дэмжэл-тын үгы байгаа наань, Америнын эзэрхэг туримхэйшүүл багахан Кубы-е үни хэдэ залгимархиха байгаа бэш аал. Ингэжэ мүнөө үедэ сэг эрид хубилаа. Импералистуудай зоргоороо аашалдаг сагыны болоо.

КПСС-эй элжээтэ XXII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мурьсөөнэй долгин орон доторнай хэээ хээзэнхэйхээ хүсэтэйгөөр эбхэрэн байна. Болхоёо байһан съезд амалшадые шэнэ илал-тада зоригжуулна.

Марксизм-ленинизмын туг доро Коммунистическэ партиингаа хүтэл-бэрээр урагшаа, коммунизм тээшэ, хүхэдүүд!

Майн нэгэнэй дуун

Энхэ түбшэн нотагтамнай Эршэтэ Байгал сэлсыжэ, Тунгалаг харууд уһандань Томонууд заганад ялбана; Тэбхэр шобхо уула дундуур Тэнгэри шэнги хэлтыжэ, Мүнгэлиг хайхан долгёоро Мүшэтэ һүниие халмана.

Үүрэй толоной хабсагайе Унгын тэрлигээр нэмэрхэдэ, Хушын оройе нидхэрэн, Хурдан нэбшээнэй

Энэ хонгёо дуумнай Эдитэ баатарнууд тухай лэ, Задарюун ехэ ажалай Замай залууршад тухай лэ.

Майн нараар туйарһан Манай талын хормойгоор, һайндэрөөр хаяарһан һалхиша Саяанай оройгоор Уран дуумнай нииндэг лэ, Урин аялгаар хиндэг лэ, Улад зоной зориг соо Ошо һүргэн тунга лэ.

Нойрһоо һэриһэн газарта Ногоон хэнзэлээд ургана. Нашан ракетэнүүд шуумайжа, Наран өөдэ далбана. Зорит Замбуулин өөдэ, Золто совет дуунууд, Золгыт, баринт ЦК-да, Зонийнгоо баяр мэндые!

АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

Найман үдэр соо эртын тарилга дүүргэбэ

МУХАРШЭБЭР (телефоноос абтаба). Аймагай «Знамя Лени-на» колхозой механизатор-нууд зортой ажмалта туйлаа. Тэдэнэр найман үдэрэй тур-шад эхмэгтэй хайнаар хүдэл-жэ, хабарынгаа эртын тарил-га апрелин 29-дэ дүүргэе. Хамтадаа 3 мянган гектарта шэнхисэ, яарса таригдаба.

Тус колхозой бригадир, ком-мунист Тыгыз Тыхеевэй даа-даг бригадынхид 750 га тари-ха наа, 775 болгобо. Тэндэ гур-баан агрегат хүдэлөөд, найман үдэрэй туршад тусбээр ха-

раалагдаһанаа тарижа дүүр-гэһэн байна. Илангаа Даша Бадамаев, Николай Матвеевэй агрегат халаанһаа даабари 160—180 процент хүргэжэ ябаа. Тэдэнэр гол түлэв хэрэ-жүүлэн, нарин зурцуудтай-гаар, газарай хурьһа нягтаруу-лан даража тариба.

Гадна тэндэхи «Путь Лени-на» колхоз, Суулгын совхоз мүн лэ апрелин 29-дэ эртын-гээ тарилга дүүргэһэн байна.

Б. Жамбалов, манай корр.

Түрүүшүүлэй илалтын толи

СЭЛЭНГЭ. Адууна малдаа шэ-мэтэ тэмээл элбэгээр бэлдэхэ зорилготой Сэлэнгын аймагайхид нуурузынгаа полине үргэдхэмэ байна. Энэ жэлдэ аймагай кол-хоз, совхозууд 5700 га газарта нууруза тариха юм. Тэрэнэй 800 гектарынь Сүхэ голэй эрьээр хахалагдаһан шэнэ газарта таригдаха болоно. XX партсъез-дэ, Сталиний нэрэмжэтэ, «Эр-дэм» колхозууд 100—150 гек-тар шэнэ газарта нууруза тари-хаар бэлдхэмэ байхай.

Аймагай ажахынууд нууру-зынгаа полинуудта 60 гара мянган тонно наг шабха зөөжэ гаргаа. Мүн ургасаяа үтгэжүүл-хэр 500 тонно минерална үтгэ-жүүлгэ абтаа.

МУХАРШЭБЭР. КПСС-эй XXII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрэн социалистическэ мурьсөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадсалса, Ста-линий нэрэмжэтэ артелиин гал-шүүд мяха тушаалгаар 4 харын-гаа түсэбье үлүүлэн дүүргэе. Бүхы дээрэ 650 центнерэй орон-до 800 центнер мяха гүрэндөө худалдаба.

Тэршэлэн аймагай «Путь Ле-нина» колхоз 62,5 мянган үндэ-гэ тушаана, хахад жэлэйнгээ тү-сэбье үлүүлэн дүүргэе.

ТАРБАГАТАЙ. Майн һайндэрэй урда тээ дэлгэрэн социалисти-ческэ мурьсөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадсалса, «Восход» артелиин малшад эхэ амжалта туйлаба.

Энэ жэлдэ эхэ гахай бүриһөө 20 поршоонхо абаһаар шиндэһэн гахайшад Агафья Полицкая, Ва-лентина Калашникова гэгшэд даадаг гахайнуудһаа хайнаар харууһалма, жэлэй эхинһээ хойшо 10—10 поршоонхо абажа, гар-зада оруулангүйгөөр түлжүүлжэ байһанхай. Үнээн бүриһөө 1800 литр һу хааха уялануудтай һаа-лишад Василий Ивайловский, На-дежда Ивайловская гэгшэд 800—800-гаад литрынь һаама, 4 хар-ынгаа уялануудые үлүүлэн дүүргэе.

БЯХТА. 100 эхэ хонин бүри-һөө 150 хурьга абажа түлжүүл-хээр шиндэһэн Нударын совхозой хоншоод Бато-Сүхэ Доржиев, Жамсо Чыбинов гэгшэдэй даадаг бригаданууд оролдосо үүсхэлтэй-гээр ажаллана. Үнгэрэн 4 харын туршад тус бригаданууд 100 эхэ хонин бүриһөө 111—115 хурьга абажа түлжүүлжэ. Хонидо хай-наар харууһалһан «Путь к коммунизму» колхозой ахалагша хо-нишон Исая Молодиной даадаг бригадынхид зунай мүн лэ 95 хурьга абажа түлжүүлжэ.

Түрэл партиингаа XXII съез-дын хүндэлэлдэ дэлгэрэн мурь-сөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадса-ма байһан «Родина» колхозой гахайшан А. Спиридонов 78 га-хай дунда зэргээр 80—80 нило-граммтай болгомо тушаагаа. Тэ-рз май, июнь һарада 364 гахай шахажа худалдаха зорилготой.

СССР-эй Оборонны министрын ПРИКАЗ

1961 оной майн 1. № 86 Москва город.

Нүхэд солладууд, матросууд, сержантнууд, старшинанууд! Нүхэд офицернууд, генералнууд, адмиралнууд! Өөрынгөө заншалта һайндэр — Майн Нэгэнэй бүхы дэлхэйн ажал-шад мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна.

Экономика, наука, соёл культура болон техникые хүгжөөлдөг, совет арадай байдал улам хайжаралгада угаа эхэ амжалта туйлажа байһан ор-шон байдалда энэ һайндэрие манай Эхэ орон угтаба. Партиин XXII съез-дые эрхимээр угтахын түлөө, долоон жэлэй гурбадаху жэлэй түсэбье ам-жалтатайгаар дүүргэхын түлөө, газар тариалангай, мал ажалай продукт-нуудые элбэг дэлбэг болгохын түлөө социалистическэ мурьсөөе манай оро-ной ажалшад бүри үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Замбуулинэй дайта соогуур дабшадг онгосодо һууһан хүниие дэлхэе тойрон дабшуулжа, совет ара-дай гаргаһан үзэгдөөгүй эхэ габыа бүхы хүн түрэлтэниие тон эхээр баясуулжа, Манай Эхэ ороной эрхэтэн—майор Ю. А. Гагариний турүүшын лётчик-космонавт болоһондо бүхы совет арад шэнгээр манай арми болон флотой сэрэгшад оморгоһоно.

Лениний захлануудые үнэн сэхээр дүүргэдэг Советскэ Союз эб най-рамдалда дуратай гададын политика оролдосотойгоор, шууд сахар бөө-лүүлнэ, уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулхын, арадуудта тоо томшогуй гасалан зоболон тохобдуулжа болохо, дэлхэйн шэнэ дае зайсуулхын тулада оролдосотойгоор тэмсэна.

Тингэжэ байха үедэ империалистическэ эзэрхэг туримхэйшүүд улас-хоорондын оршон байдал хайжаруулгада нэгэрүүгээр һаад ушаруулна, атомна, ракетна, зэбсэг бүри олоор түхээрэй, Баруун Германиин үнөөгөө абаха эрмэлзэлтэтай армиие байгуулаха хэрэг түргэдхэнэ, эб найрамдалай, демократийн, социализмын түлөө арадуудай хэжэ байһан тэмсэлдэ һаад ушаруулхын тулада эхэ нотаруугээр хүсэлэл оролдогто гаргана.

Энэниие хараада абан, Коммунистическэ парти, Советскэ правитель-ство хадаа манай Эхэ ороной аюулгүй байдал хангахын, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнуудые бахижуулхын тулада бүхы шухала хэмжээнүүдые абаха баа-тай болодог байна.

Манай арадай амгалан эжал, тэрэнэй гүрэнэй аша туйһе найдам-тайгаар хамгаалхын тулада шухала болохо шэнэ тухалэй бүхы дайшэлхы зэбсэг харэгсэлнүүдээр Совет Арми, Далайн Сэрэгэй Флот мүнөө хан-гаданхай.

Сэрэгэй, политическэ эрдэм, мүнөө үеын дайшэлхы техника болон буу зэбсэгүүдые оролдосотойгоор шудалха, жэяг журам али болохоор ба-хижуулха, эмхитэй гуримтай байха, һэримжөөе, сэрэгүүдэй дайшэлхы ба-дан байлгые эсшэе сүсашагүйгөөр дөөшдүүлхэ гэгшэе арми болон флотой сэрэгшадэй нангин уялга болоно.

Нүхэд солладууд, матросууд, сержантнууд, старшинанууд, офицер-нууд, генералнууд, адмиралнууд! Ажалшадай уласхоорондын һайндэр — Майн Нэгэнэй дашарамдуу-лан таанадые амаршалан мэндэшлээд, дайшэлхы, политическэ бэлдэхэдэ шэнэ амжалта туйлахытэй хүсэни!

Һайндэрие тэмдэглэн, захирхамни: Манай Эхэ ороной нислэг — Москвада, союзна республикануудай нислэглэлүүдтэ — герой-гилотууд: Ленинградта, Сталинградта, Севастопо-льдо, Одессэд мүнөөдэр, Майн 1-дэ артиллерийскэ хорин буудалгаар салют үгэхэ.

Манай агуухэа Совет Эхэ орон мандаха болтогой! Эб найрамдалые, манай Эхэ ороной гүрэнэй аша туйһа аюулгүй байдалые һэримжэтэй хөрхоор хамгаалжа байһан, алдар сууда гаралһан, аралхэг зоригто Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнууд мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, тэрэнэй дайшэлхы штаб — Ленинскэ Центральна Комитеттэ алдар соло!

СССР-эй Оборонны министр, Советскэ Союзай Маршал Р. МАЛИНОВСКИЙ.

„Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө“ уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо комитеттэ

«Арадуудай хоорондо эб най-рамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» уласхоорондын Ленинскэ шан-гуудые олгохо комитетэй зүб-лөөн ахаламик Д. В. Скобель-цынэй хүтэлбэри доро 1961 оной апрелин 6—7-до болобо. Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо тушаа оро-лон дуралхануудые хаража үзөөд, тус комитет энэ асуу-далаар тогтоол баталан аба-ба.

Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо тухай асуу-далаар энэ комитетэй баталан абаһан тогтоол доро толилог-долобо.

„Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө“ уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо тухай

1960 ондо „Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө“ уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо тухай

Эб найрамдал аршалан хам-гаалхын, бэхижүүлхын түлөө тэмсэхэдэ айхабар эхэ аша габъяатай байһананһе түлөө «Арадуудай хоорондо эб най-рамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» уласхоорондын Ленинскэ шан-гуудые олгохо:

Фидель Кастро Русда — нийтын, гүрэнэй ажал-ябуу-лагшада (Кубын Республика); Секу Туредэ — нийтын, гү-рэнэй ажал-ябуулагшада (Гвинейскэ Республика); Рамешвари Нерудэ — ни-итын дуралхануудые хаража үзөөд, тус комитет энэ асуу-далаар тогтоол баталан аба-ба.

Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо тухай асуу-далаар энэ комитетэй баталан абаһан тогтоол доро толилог-долобо.

Эб найрамдал аршалан хам-гаалхын, бэхижүүлхын түлөө тэмсэхэдэ айхабар эхэ аша габъяатай байһананһе түлөө «Арадуудай хоорондо эб най-рамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» уласхоорондын Ленинскэ шан-гуудые олгохо тухай асуу-далаар энэ комитетэй баталан абаһан тогтоол доро толилог-долобо.

Михаил Садовянууд — уран зохёолшо, нийтын ажал-ябуу-лагшада (Румыниин Арадай Республика); Антуан Жорж Габетдэ — архитектор, нийтын ажал-ябуулагшада (Ливег); Остан Дуускийд — нийтын ажал-ябуулагшада (Польшын Арадай Республика); Уильям Морроуда — нийтын ажал-ябуулагшада (Австра-ли).

Комитетэй Түрүүлэгшэ Дмитрий Скобельцын. Комитетэй Түрүүлэгшын орлогшонор Го Мо-жо, Лум Арагон. Комитетэй гешүүд: Григорий Александров, Джон Бер-нал, Ян Дембовский, Анна Зегерс, Пабло Неруда, Сахиб Синг Сокхей, Илья Эренбург.

Ажалшадай ханалаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэр бүхы ороноудай хүдэлмэри-мэдэй нэгэдэлэй, аха дүүгэй хани барисаанай үдэр—Майн 1 мандаха болтогой!

Коммунистическэ байцлалтадаа шэнэ амжалта туулажа

Н. ДАМДИНОВ.

УЛААН ТУГТА МАЙ

НЭ жэлэй Майн Нэгэн урда урдынхиһаа дулаанаар зурхандэмнай ороно. Урда урдынхиһаа дулаанаар Эхэ ороноймнай талмайнууд дээгүүр илалтата туугууд намилзана.

Табилдхын жэлэй саана засагһаа хоргуугаар, тужа тайга соогуур үгэргэгдэдэг байһан энэ һайндэр — Майн Нэгэн мүнөө Балтин далайһаа Хитадай Шара далай хүрэтэр, бүргэд зурхатаной орон Алабаһаа арсалтан дуугар арадайһаа хагар шэмэглэдэг Вьетнам хүрэтэр сулөвтэ туугуугаар намилзан, жаргалта дунуугаар эрдэнэ. Хэрбээ энэ үдэр эрэн мухарика байһан бумбарсогоо замбуулиной хизаарһаа хайдамнан хараа һалмай, улад зонной байраар бусалһан талмайнууд, һайндэрэйгээр тосгондой хото, хүдөө нотагаудай — энэ тэндэ задарһан багһаа улаан эсэгүүд шэнэ харгадхал. Нимэ эсэгүүд социалистическэ лагерини хурһан дээрэ илалтаа толгойгоор, сөнгүүгээр, удханаар ургалхай, мүн бөшмөш тээгүүр, энэ-тэндэ бадаран улаабхна. Кубын арал дээрэ энэ эсэгэ дариун утагаар хушадан харагдажа магад, Африкин дулин набиһаа, шарһини шэбтө модод соо оббөрөгдөхөн хүшөршье баа, Патрис Лумумбин һүүлшини шунхай дунһаана газар эдэгэнзүгэй улаан шарха мэтээр, түүдэгэй галаар сорбихило харагдажа бөшөө аа?!

Энэдхэг оронхой нэн—1947 онһоо урид Энэдхэгий Британиин колони гэжэ нэрлэдэг һэмди. Асари үргэн Африкин амтагтайхан ханзугууд Англи, Франци, Бельгини һабар соо бажууданхай байгаа. Гайхамнаг баян Конгын бахалуурта бишыхан шалла-Бельги аһаад, шуньен һоржол байдаг бэлэй. Бэлитэй хурса, сэдхал тэнюун Африкин арадуудай эды саг соо харанхы мунхаг байдалда баригданһини, үбнэ-хабиһаада хабтагдан зобонһини тол гэмнэлтэй. Харин Европһоо һомжэ хэрэһэн хоёры урда барижа ерһэн сагаан шарайтанай зөбүүн аашанууд хүнэй хоро үһөө бусалгадаг. Мүнөө Африка нойрһоо һоржэ. Нойржэ байхадань, гартань зүүдһэн түмэр гэнжэнүүд бута һүрээжэ байна. Мүнөө һурагдан картан дэргэдэ ошоходоо: «Юно — Бельгини, Камерун — Франциин, Гана — Британиин» гэһэн шэхэндэ хажар үгэнүүдэ хэлэжэ болонхой! Африка — Африкин, Энэдхэг — Энэдхэгэй, Лаос — Лаосой — имээр мүнөө географини хөшөөлүүд үнэгэрсдэнэ.

Хожом түүхэндэ бөшхөхэдэ, ХХ зуун жэлэй эхиндэ дөхөхөн хүсэтэй империализм гурэнүүд шадалгүй һула гурэнүүдэ шуната дайгаар хулабажа, хэршэжэ абадаг байһанаа, харин энэ зуун жэлэй халхата тинмэ үшүгүрүтэ заншалы һалгаан, колониһууд хойно-хойноһоо сулөөжэ абажа ахилһэн юм гэжэ тэмдэглэжэ. Юүндэ тингэбэ гэжэбэ, магад, колониһаторнууд гэнтэ сагаанхан зурхатэй, һайн һанаатай болошоо юм гү гэжэ хэн нэгэнэй асуугаа һаа, түүхэ нэгэл харуу үгэхэ. Ушар юуб гэжэбэ, ХХ зуун жэлэй арбан долоодохи намар агуу Лениной партиин хүтөлбэри дор хангата Россияда ехэ революци боложо, арад зон засагаа гартаа абаад, коммунизм байгуулжа оронһон, хүртэ хүснэй ургажа ерһөнһө, дэлхэй дээрэ өөһэднэй зоргоор империализмуудай аашалха арга хуарһан, өөрингөө хусалы ондоо арадуудта баадажа шадхаа болһон юм гэжэ ерөөдүйн түүхэндэ тэмдэглэжэ...

байхынь хараба гэжэбди! Нигэжэ эртэ урдаһаа хүгжэжэ ерһөн эрдэм бэлитэй эстафетэ манай совет хүнэй гартэ үгтэбэ ха юм.

Хөһөөшье түрүүн замбуулиной харанхы хоохон хизаартай нюураараа золгоһон баатары утгалан дээрэ Коммунистическэ партииннай ЦК-гэй Нагадахи секретарь нүхэр Круцев ухаатай сасэн үгэнүүдэ хэлэжэ. Тинхэдэ хүн түрэлтэндэ дуудлаагүй эхэ амжалта совет арадай туйлаһы баяртайгаар тэмдэглэдэ, саашань арад зонной ажалай зорилго тухай хэлэһэн байна.

Илангаа — Илалтын сагта эхэрхэнгүйгээр баясаарайгы! — гэжэ Твардовскини бөшһөн шүлэг бии. Замбуулин худар үүдэ нэһөннэй баяр ехэ. Теэд энэ сагта, арадай агуу амжалтада алыга ташалгаараал хабаадаа, үнэн дээрэ үүдэнэй саанаһаа бултайжа үгэдэггүй хүнүүд биднэй дунда ябаха ёһогүй. Гагаринай габыла мание ажалай амжалтануудта уралһа. Кукурузанан хадаа Байгалай эрьдэ ороһото кукуруза ургуулжа шад, тугалһан хадаа түлөө һайнаар харууһала, худалмарһини байбал, хоёр-гурбан нормо дүүргэ, уран зохёолно гэжэбэ гэжэ һаа, мүнөөнэй байдал тухай — ынтаржа байһан сусалдай бөш, шатажа байһан түүдэгдэн гэрэл, хурса зохёол бөшжэ арад зоноо баясуула!

М АНАЙ юртэмсэ дээрэ болоһон хубилалтанууд тухай нэгэ пост нигэжэ зураглан хэлэжэ һэн.

Манай бумбарсэ дэлхэй — Кремль-голо тойромо, Коммунизм тээшэ эрьһэнэ.

Хүн түрэлтанай түүхэ яаха аргагүй коммунизм тээшэ нюураараа харанхай. Саашада түүхэ ямарараа дэбнэбэ гэжэ бидоод үзөө һаа, юрэнхы дээрэ нимэ харгы ухаанда эли тодоор зурагдаа орхидог. Нагадахээр, наран һайхан коммунизмда, хоёрдөхөөр, «хүн түрэлтан мүнхдөө гаварга һахжа» байхгүй, харин улам саашаа буялалдан, түрүүн дээрэ атмосферһөө гаража туршаха, тингээд саашада нарата замбуулини мэдэлдэ оруулха». (Циолковский).

Нарата замбуулини мэдэлдэ оруулха түрүүшын алхам энэ һаянхан хэгдэл. Колониализмн жөбэдэ эдүюлһэн гэнжэнүүдэй хамха һүрэн хангир янгир унажа байһан саг, олон түмэн арадуудай эрхэ сулөөгөө олоод, социализм тухай дуу зохёжо байһан энэ саг — сохом коммунизм тээшэ заларжа байһан саг. Энэжэй гэршэ — манай мүнөөдэрай һайндэр Майн Нэгэн. Энэ үдэр бүхы дэлхэйн ажалһан арад улаан туугуудаа намилзууһаар гаража, эб найрамдалда, энхэ жаргалда тангариглана.

Бурядай хүдөө ажарын институттай туршалһан ажахын эрхм тугалһан Надежда Александровна Бронникова хүдөө нотагуудаар ябажа, өөрынгөө дүрлэлтэй тугалһадэ тангал суулдаг. Зураг дээрэ: Н. А. Бронникова Зэдын аймаг ошоод, тэндэхи тугалһадтай хөөрлөджэ байна.

Гунга ЧИМИТОВ.

Алдарта май, гараа харбай!

Айлһан бэшэ — эзэн — гаһар Май, Алиш гараа, наашань харбай! Асыт даа гараа, Алхалуу бушуул, Аймаг нотагайм, Аймаг түрүүшүүл! Алхалуу гарынтай бата бүхөөр, Амаршаллуул Майнгаа һайндэрөөр! Амаршаллуул урин дулаан хабараар, Ажалалтын домог һайта илалтаар! Арбай шэниһсэ тариха зүблүүлээт, Адууһа малаа таллада һүрэглүүлээт. Артель, совхозоо Арбадхан хүнжөөгөөт, — Ашата Бурят орондоо Алдар түгөөгөөт! Аажам Түгэнһим, уужам Яруунһим, Аха, Түнхэнэйм нютаг хүнүүд Амжалһанга алтан зула яларуулан. Ажалһант урагһаа согтой хужоунууд! Отгоргой сэмлэг, нэгэшье үүлээгүй, Одон-онгосонууд өвөд дүүлһэн. Омог Гагаринууд совет алдараа Орон дэлхэй дүүрэн баралаа. Совет түрүү хүн, Согтой баатар хүн. Солыш магтанбад шүлгээрөө хабархан Зам гэрэлтүүлдэг залууршад болон, Заланат бэшнээ — дахаад олон. Хүсэтэ дабшальтынтай дабан дуулана! Хүдэр гарайтнай соло дуудана: Аларшыш мүнхдөө, холонхой, барьягар Ажалһа бата гар, Алтан уран гар!

Н АРЬМЕ тойроһон заяата замаараа бумбарсэ дэлхэйн эрһэн байхада, Газар дээрэ хүн түрэлтанай түүхэ мүн эл байрадаа байнагүй, түүхын мөөрөн урагһаа мухарһаар. Дэлхэй дээрэхи хүн зонной үзэл бодолууд тэд ондоо болоо. Оройдоол 114 жэлэй үедэ «Европоор коммунизмини һула үзэгдэнэ» гэгдэ һаа, мүнөө алар 87 гурнада Коммунистическэ партинууд эмхидхэгдэдэг, өөһдынгөө заргадэ 36 миллион хүниһе жагсаанхай гэжэ мэднэбди. Энэ хадаа юрын һула бэшэ, хүртэ хүсэн ха юм. Эхэбдибэ хархис ангини һүүлшини хэрэмүүд, энэ хүснэй урда һалаганан даншаралдажа байна. Хороо бусалһандаа тэдэнэр түби дэлхэйн түү һүрэг гэдэн, ухаанда оршоогүй муухай зэбсэг хэрэглэжэ һанаатай. Теэд агуу Совет гурэн зүрхөөр хараад, түймэр табиһаа һанаһан газарынь сараад лэ байна ха юм!

Дэлхэйн карта эхээр хубилаа. Хэрбээ дайнай урда тэс Гиза нацын угһан тамгатай саарһаар гү, али өөрөө булитгараад гү — нэгэ арад нүгөө арадай нэрэ солъя дөбөһө, шуньен уужа байдаг гэжэ һаа, мүнөө тинмэ үе бусалтай һалаа. Минни һанаһан хүнүүдэй мэнэ һаянхан географар Африка, Азия лагаад шудалдаһынь һанаад үзэхэдэ, хороо бусалмаар байдаг. Ламаниһан саадахи бишыхан арадай мэдэлдэ 400 миллион арадай

ХУНЭЙ ухаан аргагүй эхэ амжалтанууды туйлаа. Агууека Октябрь хүнэй гар хүдэ уяатай гэнжэнүүдэ буталһаа гадна, мүн арадай бэлгүүн һонор ухаан бодолы харанхы мунхагтай манаһаа сүлөөлөө. Одо мүнхэд, отторгой, һара, наран тухай манай мэдэсын урагһаа холо ошоһон гэжэнь — ухаанда багтаһагүй! Газар түхэрэн юм гэжэ анха түрүүн Аристотелини ойлогһонһоо хойшо алар хоёр мянган жэл боложо, газар түхэрһинөө гадна, нараяа тойрон эрьдэг гэжэ Коперник тордохойһон. Мүнөө энэ Майгаа түүхэтэ удэрүүдтэ утажа байнабди. Апрельин 12-то анха түрүүшынхөө Алардинай нүдөөр бумбарсэ дэлхэйгэ хажуу тээһэн хаража, одоол бодото дээрэ түхэрһэн, бодото дээрэ мухарика

РЕПОРТАЖ

...Дундуур шадалтай нэгэ малша айлай зуһадаг газарта нимэ эхэ барилга хөгдөжэ, город бодосохо юм гэжэ һанаан зүүдэндэше ороогүй юм даа, — гэжэ нотагай нэгэ үбнэй дорһоо татажа домогтоһе шагһаа һэм.

Тэрэ тэрэ, харана бээт, орьёл хадын орьёе... Вугун урамдадаг орьёл байһан юм. Мүнөө ямар манган томо машинанууд хадые хамхалан «урамдана» гэжэбди! — гэжэ Первомайска рудник тээшэ заана. Тэндэ хубүүмни газар тэһэлнэ. Нүхэдүүд гэжэнь, — урад татажа, үргэлжэлүүлнэ, — ород, украин, беларус, татар, казах, хитад, немец... байз, баһа ондоошье олон

Хани барисаанай хаба ехэ

яһатан... Бултадаа эбтэйүүд, нэгэ айлай хубүүд нэнги. Яагаһы һайхан саг гэжэбди... Тэрэ шулуу аһанан түмэр хоорһонуд агаараар — дүүжэн харгыгаар һубарилдан уридахадаа олоншье, хурданыһе гэжэнь. Тооложо сүхэршөөб. Аяар долоон модон соо ябадаг юм гэнэд, — гэжэ һанан һанан хөөрһэнэ.

Теэд тинмэ эбтэй, хани хубүүд ажал хоншөгүй яахаб даа. Хани барисаагаараа ёһотой хадые урбуулжа байна гэжэнь. Наанань баабайн эшээн байһан юмал. Мүнөө... тэг дундуурнэ һэтэ үрэмдэн, досоогуурнэ хүндилөөд,

машинанууд (электровозууд) гүйлдэнэ. Ехэл үнэтэй сөнтэй шулуу абадаг юм ха.

Би далагтай. Нөөргөө хорин наһандаа ороод, эдэ хубүүдтэй хадые урбуулалсаха дуран хүрһэнэ, — гэжэ эриг орондоод, үбөрөө уудалан, тамхяа гаргана.

Үгэжөөлэй хөөрһөн мүнөөшье толгойһоом гарангүй.

...Барилга, Город, машинануудай «урамдалга», хүнди хада, олон үндэһэ яһанай хүнүүд гэхэ мэтэ.

Хэдихэн жэлдэ бодоһон энэ залуухан город үнэндөө акамен-найхидайһыне, республиканыһе омогорход ха юм. Үгэжөөлэй хэдэһэ дулин тайга соо бодоһон Закаменск город үдэр бүри түхэл шарайгаа хубилгана. Хэдн дабхар манган томо шулуу гэрнүүд, арадай аша туһада зөрүүлагдадаг — эмилгэһэн, сангалгын, амаралтын байшанууд, һургуулинууд, техникумууд, завод, фабрика гэхэ мэтэ. Ород, украин, бурят, беларус, хитад, корей, немец, татар, алтай, еврей, румын, казах, армян, грузин чунан, яхад болон бусад олон яһанай эрхэтэд манай промшленностида тон ехэ удханаартай үнэтэ малтамалууды байгааһини «шоусаһаа» уудалан, Эхэ ороцлоо бэлэглэнэ бшуу.

Закаменайхидай эльгэһэн үнэтэ малтамалууд замбуулини тойроһоо агаарай онгосодоһы оролһонго байгаа аалам, яажа мэдэхэб!

Эндэхи городой промшленна үйлдэбэрин үдэрһөө үдэртэ ажа-

лайнгаа алхасые түргэдхэжэ байхадань, нотагай хүдөө ажарынь алхасаа нэгэдүүлнэ. Мундаргада туһалан майла хадын үбөрөөр бэлһэнэн мянга түмэн

Зэдын комбинатад УКС-ын штуркатуршад-будагшадтай коммунистическэ ажалай бригадын бригадир Ван Хуай.

мал һүрөгөө олошоруулан, мяха, тоһо албэжүүлжэ байһан хамтын ажарынуудта мүн эл трактор, машинануудай хүнхнөөн, электрин гэрэлэй сасараан мүнөө усын Закаменай шэнэ түхэл шарай шэмэглэнэ.

Хото город хүдөө тосхон хойрой хоорондын нягта хани барисаа бэхижэнэ. Яһанан Зэдын комбинатай хамбарин ажахыда хабаатай фермын һаалиһад

Шимдт Амалия, Рот Екатерина, Корытова Фаина, Салисова Мария гэгшэд хүршэ «Коммунизмын зам» колхозой һаалиһадые шөфтэ эбаад, хөөрлөджэ байхадань байлсааб.

— Биһни немец яһанайб, шя бурят яһанайш. Өөһэд өөһэднүүгөө хэлээр ярилдажа бирахагүйбди. Тинмөнэ түрэл ород хэлээр хөөрлөдэ, — гээд Амалия нүхэрһингөө ородоор хандахадань, — «Хоршо, давай поговорим, подруга», — гээд Дарихаб Цыденова-гай тоб байса хэлэхэдхидэ, баярлажа бахархажа ханаагүйб. Энэ байһан ород, бурят, немец яһанай һаалиһад аяар үнэтэй сугтаа хүдэлжэ байһандал, бөө бөөдэ заабари үгэлсэн, гүүртын үнэднэе захиһаань һажаа эхилбэ.

Городой промшленна үйлдэбэрин коллективүүд эндэхи гүүртэдэ туһалһаһаа гадна, бүхы колхозуудые хубаарилан шөфтэ эбаанхай. Тэдэнэр тарилга, хуриалгын хүдэлмэридэ туһалхаар улэ баран, хүдөө ажарыгаа онһонооруулахадань ехэ туһа хүргэжэ эхилэ. Заһабарилгын-механическа заводой олон үндэһэ яһанайга буридэһэн коллектив Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо малай шөбхэ сабарлэжэ түхээрэлтэ табла. Мүн поли дээрэ буулганан наг шөбхэ тарааха механизмуудые бүтээжэ, түрүүшын 3 комплексыне колхозуудта эльгэжэ.

Капитальна барилгын управленидэ хүдэлдэг Хитадай олон түрөөлэгшэд городой ехэ ехэ барилгануудые хөлсөхөнэ гадна, дугтын колхозуудта туһалдаг юм. Шулуугаар барилга хэдэг брига-

— Биһни немец яһанайб, шя бурят яһанайш. Өөһэд өөһэднүүгөө хэлээр ярилдажа бирахагүйбди. Тинмөнэ түрэл ород хэлээр хөөрлөдэ, — гээд Амалия нүхэрһингөө ородоор хандахадань, — «Хоршо, давай поговорим, подруга», — гээд Дарихаб Цыденова-гай тоб байса хэлэхэдхидэ, баярлажа бахархажа ханаагүйб. Энэ байһан ород, бурят, немец яһанай һаалиһад аяар үнэтэй сугтаа хүдэлжэ байһандал, бөө бөөдэ заабари үгэлсэн, гүүртын үнэднэе захиһаань һажаа эхилбэ.

Городой промшленна үйлдэбэрин коллективүүд эндэхи гүүртэдэ туһалһаһаа гадна, бүхы колхозуудые хубаарилан шөфтэ эбаанхай. Тэдэнэр тарилга, хуриалгын хүдэлмэридэ туһалхаар улэ баран, хүдөө ажарыгаа онһонооруулахадань ехэ туһа хүргэжэ эхилэ. Заһабарилгын-механическа заводой олон үндэһэ яһанайга буридэһэн коллектив Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо малай шөбхэ сабарлэжэ түхээрэлтэ табла. Мүн поли дээрэ буулганан наг шөбхэ тарааха механизмуудые бүтээжэ, түрүүшын 3 комплексыне колхозуудта эльгэжэ.

Капитальна барилгын управленидэ хүдэлдэг Хитадай олон түрөөлэгшэд городой ехэ ехэ барилгануудые хөлсөхөнэ гадна, дугтын колхозуудта туһалдаг юм. Шулуугаар барилга хэдэг брига-

УЯЛГА АВААЛ ҮАА ДУУРГЭХЭВДИ

К П С С - эй ХХII съездые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө Заиграйн аймагай ажалһад эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Түүхэтэ долоон жэлэй хоёрдох жэлдэ манай аймаг нимэ амжалта туйлаа гүбэл: промшленна предпритиинууднай түсөөбө 104,7 процент дүүргэжэ, түсөөбө гадуур 10902 мянган гүхэртэй продукци бүтээн гаргаа.

Коммунистическэ ажалай бригаданууд, удариинууд болохын түлөө аймагайманай ажалһад түсөө эршэдэн тэмсэнэ. Жэһөөлөн хөлэхэдэ, энэ тэмсэлдэ аймагай 5 мянга гарам ажалһад хамсыгаа шуужа хам оролсонхой. Бүхэднэ аймаг соо 192 коммунистическэ ажалай бригаданууд тоологдон.

Капитализмын агөөл баян гурэн болохо Америкы ахин гарахын түлөө тэмсэлдэ аймагай ажалһад өөһөднө хубитые оруулалсажа байна. Жэһөөн, долоон жэлэй хоёрдох жэлдэ—1960 ондо һу һааха түсөөб 106 процент дүүргэжэ, үнөөн бүриһөө 1593 литр һу һаагдаба. Энэманай урда жэлэйхидэ 463 литрээр ехэ юм. Тинхэдэ мяха абаха түсөөб аймаг соо 103,4 процент дүүргэжэ, урда жэлэйхидэ 3595 центнер дээршэ эһэн. Аймагай совхоз, колхозууд угтарһон жэлдэ гүрэндэ продуктуудые худалдаха түсөөб мяхаар—124,3 процент, һүүер—150,2 процент, ноһоор—106 процент, үндэртэ—174 процент дүүргэнхэй. Түсөөб энэ мэтээр бөлүүхэтөө хамта малайһаа тоо толгой нилээд олошоруулабди. Жэһөөлөдө, эбэртэ бодо мал 21,2 процент, төрө тоодо үнээд 17,8 процент, хонид 12,8 процент, гахай 43 процент урдахы жэлэйхидэ орходоо олон болоһон байна.

Онохойн совхозой худалмаршад партиин ХХII съездые амжалтатайгаар угтахын түлөө шарманй оролоно. Энэ совхозой 4-дхи ферманхид долоон жэлэй хоёрдох жэлдэ һу һаалгаар уялгата үлүүлэн дүүргэһэн байгаа. Мүн гурбадхи отделенинхид үнөөн бүриһөө 1757 килограмм һаахын орондо 2232 литр һу һаагаа. ХХI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалиһад жэл соо 1700 литр һу һаахын орондо 1765 литр һааһан байна. Габыята ажал хэрэгрээр суурһанан мурьсоһодо эрхмлен гараһан Онохойн совхозой нэгэдэхи отделенини һаалиһан Дулмажал Ширабцынһаа һаамхай үнөөн бүриһөө 2200 литр, эндэхи дүрбэдэхи отделенини һаалиһан Людмила Копова 2281 литр, ХХI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалиһад Дарихаб Бадмаева 2089 литр, Шимжит Цыдыпова 2008 литр һу һааһан байна. Юранны дээрнэ хөлэхэдэ, аймагай 26 һаалиһад 1920 литрһөө дошо баш һу үнөөн бүриһөө һаагаа.

Аймагайманай хонидо мүн эл һайн амжалта туйлаа. «Гигант» колхозой хонидон Юрий Сулейманов 100 хонин бүриһөө 127 хурга абажа, толгой бүриһөө 5,2 килограмм ноһоо хайшала. Онохойн совхозой хонидон Дондок Даржаев 100

хонин бүриһөө 150 гурмы толгой бүриһөө 3,2 килограмм ноһоо хайшала. Карл Маркс нэрэмжэтэ колхозой хонидон Жамсаранова зуун хонин 150 хурга абаа. Нимэ жэлдэ даха болоо һаа, олон байда. Манай ажалһадтай туйлаһаа гадна амжалта зүдөө өргөгдөһөн Инаг һайхан Эха орондоо гурмын продуктуудые эхээр үлөө оролдожо, габыагай ажалһад үүсхэлтэ хэрэгээрэ тэднэ амжалта туйлаа бшуу.

Долоон жэлэй гурбадхи гурбадхи ажалһад 1961 ондо ямар зорилго үрһэнбди гэхэдэ, гүрэндэ 427,5 тонна нер һу худалдаха, 14850 тонна мяха, 1635 центнер ноһоо, 1000 центнер гүрэн үндэртэ худалдахабди.

Түлөө эбэртэ малайһаа тинмэ 10970, хонидоо—59750, шөбхө 25200 болгохобди. Хонин дунда зэргээр 2800 грамм хайшала, үнөөн бүриһөө 1100 һу һааха зорилго табигдам. Риян газарай 100 гектар мяха 18,2 центнер, һу 62,5 центнер, ноһон 157 килограмм ороһон байна.

Таряалангай хатан—күрөө ехэ талмай үгтэхэ. Мүн ороһон гамалнуудые нёдондонойһоо эхээр тарихабди. Мүнөө үдэр уялганууднай хэр зэргээр дүржэ байна гэжэбди гээд хараа. Энэ жэлэй түрүүшын январь 2000 центнер мяха худалдаһаа һаа һаа, 1986 центнер, 7800 центнер һу худалдахын ороһон байна. 90 мянган үндэртэ гүрэн орондо 166 мянган гүрэн бди. Малайһаа тоо толгой уруулаха талаар түсөөб дүржэ Эрэхэ жэлдэ баян ургаса өмшөөлөө сабиһалан, таряалан дээрэ мянган тоно наг шөбхэ, тин кукурузын талмай дээрэ 25 центнер тоно гаргагдаа. Шубуунай 700 тоно гаргагдаа.

Үнөөдһаа амаг шөмө етгэһын тулада кукурузада оһон харал хандуулагдана. Мүн кукуруза ургуулагшадтай 11 амхадхаддэ, наг шөбхэ етгэһаа галжа байна. Тэдэндэ 15 трыг сеялка, сямос хураадаг 16 трыг даалгагжа үгтэнхэй. Гектары һөө 250 центнерһаа бага бөшөрүзүн ногоон өшэ наһша тры абахын түлөө тэдэнэр ороһон байна.

Аймагайманай совхоз, нэгэ ажахын тоссондо орожо биднэ хониндой 20 гараг брһи һу һаалиһан ферма, гахайн 3 ферма, трактор тоссондо ажаллажа байна. Дурсагдаһан хыда бүхы дээрэ 2624 гектарыялангай газар, 2680 гектарылан, 10172 гектар бэлшээр гагдажа үгтөө.

Илангаа мүнөө үедэ ой таряалан дээрэ наг шөбхэ шөбхөөр гаргаха, галараа үбнэ худалмари хэдэжэ байна. Нотарилга түлэг дундаа яажа Мүнөө 2500 гектар артын хэдэ байһади. Тинхэдэ 3500 артын пар хахалагдаа.

Долоон жэлэй гурбадхи абаһан социалистическэ уялда дүүргэхын түлөө бүхы элсүүлхэбди. Уялга ажал дүүргэ гэдэн эрлэтэ аймаг ажалһадтай нангин тангарга болонхой.

Шахтын проходчик, беларус В. С. Иващевич.

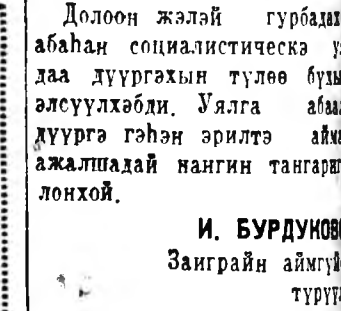
дмэ толгойлогшо Цуй Бао-чжун хэлэхэдэ: — Олон үндэһэ яһатанһаа буридэһэн аха дүү совет ханнар-татаа сугтаа хүдэлжэ, дүй дүршэлтэһин танилсан, өөрын шадбари болгожо байһандаа ехэ золтой. Бригадманай коммунистическэ нэрэ эрэгдэ хүртэхын түлөө тэмсэнэ, — гээбэ. Нимэ нэрэдэ хүртэһэн Ван-Хуай гэгһын даадаг штуркатуршадтай бригада хоһоод мэргэжэлтэй болонхой. Бригадын гашүүд бултадаа ород нүхэдтөө баяр хүргэнбди гэжэ мэдүүлэнэ.

Закаменай промшленна үйлдэбэридэ, хүдөө ажарыда худалдаг олон яһанай худалмаршад, тарянаһад бултадаа дэлхэй дээрэ хэтэ мүнхын эб найрамдал ман дуульһы хүснэ, амгалан тайбан ажаһууһа гэжэ эрмэлзэнэ.

Д. АЮШЕЕВ.

Ород В. Г. Шувльгин—Первомайска рудниктай горно-мастер. РСФСР-эй э Верховно Советдэ депутат, бурят Л. Т. Жигжитов, «Коммунизмын зам» колхозой хонидон, немец И. К. Шпис гэгшэд хүдөө ажарыда туһалха тухай хөөрлөдөжэ байна.

Майһа май хүр

Соёл сурталы хургалгаад улад зонной ойлгууламжын хүдөө уялжандаа олон янзын арга хэрэглэдэг болоо. Ижэһүүдтэ хэдэн колхозуудтай партиин эшэ элсүүлэхэдэ дэргэдэ шөбхэ гэгээрэлэй кабинетүүд галдаа. Кяхтын олоохон нимэ кабинетүүд дэжэй хүдэлжэ байдаг. Манай жэлэй, Сэлэнгын мүн аймагуудта олонимын үүдэлдэг нимэ кабинетүүд хидхэдэ.

Партиин промшленна хүдэлмэридэ ондоошье арганууд хэрэглэгдэнэ. Шэнэ, КПСС-эй Улан горкомод промшленна ажалһад байдала лекция уншууды болонхой. Урдэн партиин дэлэмлэжэ яһанан нөөнүүдэ энэ хэрэгтэ хамтан.

1961 оной нэгэдхэй үдэ колхоз, совхоз, ажалһа зургануудай болон орооджэдэй зөөрөөр 18 мянганууд, тэрэ тоодо 14 мянган олоһонтой. Э кудыһоо улаан оулангууд шэнээр хоюгдоо.

Зарим аймагуудта совет бон жэлэй долболтын түрэмжэ амжалтангаар олоһон элсэһэн, промшленна та 12 клуб, 8 библиотеки кинотеатр шөнээр өргө ашаглалгада үгтэбэ.

Мархайн аша тархай

Зай, нигээд апрель нара-
мнайш дүүрбэл даа, хабарай
дунда нара гэжээ ааб даа,
дүүрбэл даа. Эхин, дундаш
нара гэлтэй, эртүүр хабар
эхилэн аад, мүнөө бүри ду-
лаан, бүри зунайхаар халуу
жэгэн байна. «Дулаа татан
дунгигас гэ...» — гэнэн ара-
дай дуунай аялга аман соо
эжэлүүдгүй бин болоодхино.

Тээдшье нимэ найхан хабарай
урманда дууланшгегүй
яаха гэжээ? Бүри январьнаа
абаад, хабарай шэнжэ орожо
захалаа нэмнай. Февральнин
сувта сахан шуурганшье га-
нриханаа мартажархёо нэн.
Мартааа эхилээд хамаг юумэн
халажа, шамарга саханай оро-
бошье, найрам сөөрэм боло-
ноор урдажа ороо. Модон
гүлгэнтэжэ, ургы халбаржа,
тэрэнги ягаараад, оршон
тойрон хамар сорьёмо ханхал
тунаа. Тини мүнөө унахай
шубууд хааян-шааян эржэ,
байгаалин байдалые хэлэ-
шгүй найхан, сэнгэлги бол-
гобо.

Эдэ бүгдэе эрбен тойрон
хаража, сэдхэлээ сэнгүүл-
жэ, досоохиёо долоолуужа
ябааар, тухандаа тулаха-
даа, хээрэ, тэрэнгитэ ойн
үбэртэ дуурд гээд абанан ми-
нин нэгэ нүхэр тухайда мүнөө
хөөрэхэмни. Байзагы, бай-
загты, ама халанги гү, али
бүри ногтуу ябаад нишоо
гэжэ бү нанатгы, тэрэнгитэй
тинхэ хүн бэшэ юм, — минл
сэнгэжэ ябааар гэнэ ха юм-
биб. Эдлин дэлхэйн элгэн
дээрэ хабарай байгаалие уг-
тадаг тинмэ тохорлон зан-
шалтай аад, хабартаа город
шадарай — Дээдэ Хунатын ой
гаража, сагай уларил шарай-
шалан, сайгаа шанажа нуу-
гаад, нэргэжэ хуунаан модон-
той хөөрлэдэжэ, томбойхожо
гарахан гүлгэнь элбэн
эрхүүдлэдэ, ургын дэлбэ
амандаа табижа, лимбэ шэн-
гээр тэрэннэ үлээн хүгжэм-
дэлэг хүн юм. Тинжэ нууха-
даа, шүлгэн дуулаадшье
абадаг нэн:

«Шэгшын эргэ бишыхан
Сэл хүхэ ургыхан
Саһатай хоёр жалгануудай
Самсаал дунда ургаба.
Галтай шарахан нүдөөрөө
Газар эхэ дэлхэйе
Гайхан хаража жаргана,
Гэрэл туяаһаань харгана».

Иимэ жэгтэй хүн юм. Ха-
рин мүнөө минин энэ нүхэр
али бүхэ жэгтэй зангаа мар-
тажархинан шэнги, ойдоо га-
раханшье гараһан аад, ур-
гынгаа дэлбээр хүгжэмдэжэ-
шье үрдынгүй эсэһэн, тин-
гээд нажашанан байба. Уша-
рын хэлэхэдэ, баярайнгаа
эхэдэ бахархан ябааар, бүри
«Пыхти-гора» гэдэ хадын
оройдо гараһанан байгаа
гэхэ юм. Тэрэнэ «уухилхаар
уула» гэнэн удхатай нэрэ гү
даа... Тээд уухилтараа уула
дабуулаад, унтаһанан хүн-
һөө юу оложо эдхэбид даа
гэжэ ханаад, тэрэнгитэ хөө-
ржэ эхилхэһэн хойшо ур-
маа хухарбаб. Энээнимем ту-
хайһан минин нүхэр хамсы-
наам татаад:

— Байза, байза, Мархай,
шандаган шэнги халтад гэ-
һээр бү харай! Бишин зүүдэ
үзөөб, — гэбэ.

— Нэ, зүүдэн... — гэнэн
абаян аманһаан унашаба.

Хабарай сар... Хоюулаа үлээд ябахадатойгоёл гэжээл даа... Л. ХАЙДУРОВАЙ фототээд.

Майн нэгэнэй замай тэмдэглэлнээ

— Оо даа, ямар зүүдэн гэ-
жэ нананаш?
— Эхээ дурдажа зүүдэлбэ
гүш даа? Поэт хэлээ нэн гү-
бы:

«Наһан соохи эгээл
түрүүшмни
Намда харагдагша тэрэ
зүүдэн—
Эхымни тухайда байһан» —
гээд.

Эндүүгүйгөөр хэлэхэлби...
— Болил даа... Юун эхээ,
юун поэдэ хэлэнэбиш... —
гээд тэрэм бүри нүдөө шан-
гаар аняад абана.

Эхэнээ үлүүшэ ханагда-
ха, поэдлээ дээрээр дурда-
гдаха ямар тинмэ зүүдэн бай-
гаа юм?

— Юу хэлэнэ гэжэбиш,
ушар мэдэхэ хүн аад? Биши-
ни юрэ бусын, юртэмсын бай-
далда багташагүй эхэ зүүдэ
үзөөб. Юрэ зүүдэндэ этигэ-
дэггүйшье наа, гайхашаа ба-
рама, зүрхэ хүдэлмэ зүүдэ ха-
рааб! Шагналшн, — гээд, ур-
даһаан налайн-налайн шэр-
тээд байба.

Бишье гайхашаа болижо,
хэрхо һонор болижо, түбхи-
нэн нуухадам, «Зэй, хөөршн
даа» гэбэ алтай гэжэ зүб ойл-
гоһон байгаа. Нүбэгһаа ха-
лиһан хабарай уһан шэнги,
хөөрөннишье тала дайдаар
шуумайшаба.

«Уралы уула, Саяанай
дуулга хоёрһоо хүбшэтэй нэгэ
гү аймабар эхэ дэлсэтэй
элэн хара номоной оно соо-
һоо, ушаргүй хүсэтэ баата-
рай татан табиган гушан ал-
дын голли унаад, тэнгэри өөдэ
дүлдэн гараба хэбэртэйб.
Үүлэ мана нэтэ гараад, үүрэй
сайха зүг тээшэ сахилгаан
түргнөөр сахилан зуралзан
ошоном. Хин агаарта гараад,
замбуулинай захайгүй хизаар
хүрэмсөөрөө, түб түхэрэн
Газар дэлхэйгэ нара зүб
тойрожо захалба хаб.

Гоёш гэжэнь яаха арга-
гүй!.. Досоомни долоон наран
мянган элшээ сасанхай...
Хул, гарни хүнгэн, хүдэлгээ-
дэм хин хоһон юумэ шэнги,
ямаршье хүлдэгүй аад, бари-
һанаа алданагүй, бажууһанаа
табианагүй. Юу ямар нэгэн
агааргүй хин соо, унагүй да-
лай соо бээс нула табигар-
хөд тамаран ябандал ал-
ли. Доошоо харахадм дэл-
хэйн бүмбэрсэг эрээр шэнги
эршэтэйгэр эрьбэлдэнэ, —
эрьбэлдэ бүрэн үнгэ будагаа
хубилжа, үзэхэлэн найхан
болно. Дээшэ харахадм ха-
ранхшаг хэбэртэй. Бухалай
шэнээн одо мүшэд ялархай-
толорхой үзгэдэнэ. Наран
шангаар шарана. Нүрхэй ду-
лааншье бэшэ, тинмэ хүйтэн-
шье бэшэ байба.

Түргэн түжэр гүйлгэхэ гэ-
шэм аргагүй. Газараа хэдшэ
шье тойроһоноо хүсэд мэдэ-
нэгүйб. Гэнтэ харан гэхэдэм,
тэрэ замбуулинай дайдаар
элдэб түрэлэй онгосо, тэргэ-
дэ хууһан улад, урга, голли
унаһан хүнүүд нэлгэсэлдэн
гарана, хара, шара, сагаан,
улаан шарайтайшье зон гоё
гоёр дуулаадана, бээ бээ
мэндшлээлдэнэ, тэнгэрини
дуун шэнги шанга хүнхүнүүр
хоолойгоор энээлдэнэ. Одоол
жаргалай орон гэжэ энэ юм
ха гэжэ гэнтэ наһахамшье
тэрэ, Газар нутагаа ханажа
эхилбэб. Газар нутагһаан
жаргалтай найхан орон угы
шэнги болибо, гэбэшье зам-
буулинһаа бууха дурам баһа
эхээр хүржэ үгэхгүй юмэл.

Гэнтэ гэдэймни үлдэб,
умдамни хүрбэ. Хармаандаа
юу хэтэй гүртэнэ гараһан
хүм, теэд хуулин гэтэрэ со-
шоо абаба: баруун хар-
маан сооһоом аймабар эхэ
хуша модон урғашоод, дала

Ажалдаа үнэн сэдхэлһээ
хандадаг Хорло Дансаронова
Шангинова «Восточные Сая-
ны» колхоздо арбаад жэлэй
турша соо почто зөөнэ. Энэ эхэ-
нэр гансахан Галбайн брига-
дын түб тосхондо һуудай айл-
нуудта нэгэ үдэрэй бшэг, га-
зетэнүүдье тарахын тула
олон километртэ абадаг бай-
на. Почто зөөхэһөө гадна зо-
ной дунда хэблэл тарааха ту-
шаа нүхэр Шангинова эхэ хү-
дэлмэри хэдэг юм. Энэ ушар-
һаа жэл бүри уншагшадтай тоо
улаан олошоржо байша. Айма-
гай, республикын газетэнүүд-
һээ гадна «Советская Россия»,
«Известия» газетэнүүдье,
«Огонёк», «Крокодил», «Ки-
тай» гэхэ мэтын элдэб янзын
уран найханай болон нитгэ-
политическэ журналуудые
манай энээгэрхин олоор за-
хидаг болонхой.

Урагшаа ханаатай, ажалша
бэрхээрэ почталыон Шанги-
нова арад зоной дунда алдар
сууда гаража, ходоодо маг-
таалтай, хүндэтэй ябадаг, сар-
үргэлжэ баяр баясхаланда
хүртэжэ байдаг.

мянган борбоосгойгоо нан-
жуулан байба (газарта бай-
халаа нарһанай борбоосгой
халаалһан байгаа); зүүн
хармаанһаан аймабар томо
хүбэриг хилэмэн урғашоод
байба (хилэмэнэй үйрхэй
үлэһэн байгаа). Хоёр үблэг
дээрээ харахадм... тулын шэ-
нэн томо үгэрсэ, хасуурин
шэнээн үндэр ногоон мангир
гэхэ мэтэ огородой эдеэн бо-
лошонхой... Сула шүлһэм ал-
харжа яаба. Эдээлхэ гэжэ
гараа нарбагад гүүдхэтээ
хамта нэршээбэб, халаг...

Эндэ минин нүхэр эхээр,
сэдхэл ханангар энэбэ.
Тинхэдээ, дээшэ, тэнгэри
өөдэ, холые шэртэнэн хэрхо
нүдөөр согтой галтай хара-
саар харашална.

— Зүүдэн ханаан зүб боло-
жо, үлгэр домог үнэн боло-
бо ха юм! — гээд дүүргэб.

Би энээн дээрэһэнэ эшэ
татажа, найхан Иволгаар
яажа эрхэн тухайгаа хөөр-
хэ баатай болибо. Замбуули-
най дайдаа огородой эдеэн
хэмгүй ургана гэжэ дуулаха-
даа, газар дээрэ тон муу ур-
гадагынь тэндэ хараһанаа
ханабаб.

— Иволгаархиние теэд
замбуулинда ошожо огород
таригты гэхэшини гү... гэжэ
нүхэрни намаяа ёгтолно.

— Тэндэшин мүнөө респуб-
ликин туршалгын-жэшээтэ
ажыху гэжэ тогтоогдоо шуу.
— Замбуулинай дайдаа
ошожо туршалга хэг гэбэ
гүш... — гээд халанагүйб.

— Угы бэд даа. Газар дээ-
рээ, гараараа, газараа най-
наар элдүүрилээд, теплицэ,
парнигуудые олоор хэдэг
наань, городской үбэл зунгүй,
хабар намаргүй ногоон үгэр-
сэтэй, мангиртай, морковтой
байха нэн бээ, — гээд баһал
урдаа оруулнагүйб.

Ушар юуб гэхэдэ, нэгэ хү-
нэй бээ махабадаа жэлдээ
центнер хахад шэнээн ногоон
эдеэн хэрэгтэй болодог гэжэ
эрдэм ухаанай бодомжоор
олонхой гэжээ. Теэд Улан-
Удын ажалшадта колхоз, сов-
хозуудай асаржа наймаалдаг
овшо дууһень хүн бүхэндэ
хубаагаа наа, оройдоол тол-
гой бүрини гушан кило хүртэ-
хэ жэшээтэй болоншье нэ-
дондой жэшэ дээрэһээ эли
тодорой. Тинхэдэ город шадар
зорюута ногоон эдэ тариха
гэжэ тогтоогдоһон жэшээтэ-
туршалгын ажыху нёдондо
арай-шамай арба мянган
центнер овощ хуудалдаа нэн.

Огородой эдеэнэй муу ур-
гадаг шалтаган ганса — энэ
хэрэгтэ ёһотой гэшини анха-
рал табигданагүй. Илангаяа
теплицэ дотор ургуулаха хэрэг
ёһо тэдэ эмхидхэгдэнэ. Тэр-
рэн дээрэһээ мүнөө Майн
Нэгэнэй найндэрэй стол дээ-
рэ ногоон эдеэн гэхэдэ —
иматгал консерв байна.

Энээниме эртэннээ шэгэ-
шээдэ хабшуулыт, шхэндээ
үлгит — гэжэ Иволгын тур-
шалгын-жэшээтэ ажыхы эр-
хилшгэдтэ хануулаха хүсэл
минин нүхэрэй хабарай зүү-
дэн сооһоо түрэнэ — зүб бо-
лодог зүүдэн буруу болодог
ажалһаа холо дээрэ ха юм.
Анхаран абыт энээниме!

Майн Нэгэнэй мэндэ хүр-
гэгшэ:

Мархайн аша Тархай.

Урагшаа ханаатан

Ажалдаа үнэн сэдхэлһээ
хандадаг Хорло Дансаронова
Шангинова «Восточные Сая-
ны» колхоздо арбаад жэлэй
турша соо почто зөөнэ. Энэ эхэ-
нэр гансахан Галбайн брига-
дын түб тосхондо һуудай айл-
нуудта нэгэ үдэрэй бшэг, га-
зетэнүүдье тарахын тула
олон километртэ абадаг бай-
на. Почто зөөхэһөө гадна зо-
ной дунда хэблэл тарааха ту-
шаа нүхэр Шангинова эхэ хү-
дэлмэри хэдэг юм. Энэ ушар-
һаа жэл бүри уншагшадтай тоо
улаан олошоржо байша. Айма-
гай, республикын газетэнүүд-
һээ гадна «Советская Россия»,
«Известия» газетэнүүдье,
«Огонёк», «Крокодил», «Ки-
тай» гэхэ мэтын элдэб янзын
уран найханай болон нитгэ-
политическэ журналуудые
манай энээгэрхин олоор за-
хидаг болонхой.

Урагшаа ханаатай, ажалша
бэрхээрэ почталыон Шанги-
нова арад зоной дунда алдар
сууда гаража, ходоодо маг-
таалтай, хүндэтэй ябадаг, сар-
үргэлжэ баяр баясхаланда
хүртэжэ байдаг.

Түнхэн.

С. Ардуев.

2286

Түүхэтэ долоон жэлэй түсэ-
бье амжалта түгэлдээр
дүүргэжэ байһан үргэн Бурят
оройннай ажалшад үдэр хо-
ногой үнгэрхэ бүри үнэр баян
боложо, хүршээрэйнгөө амар-
шалга, магтаалда хүртэдэ,
найн найхан заншалтай юм
Үнгэрхэн нэгэ жэлэй туршад
нинслэл хотодомнай хэды хүн
түржэ, баяр дээрэмнай баяр
нэмээгэ юм ааб гэжэ һонир
хоб.

Энэ үе соо нинслэл хотодо-
мнай 2286 үхибүүд мүнделээ.
Алла, Анатолий Тимофеевти,
Галина, Павел Савинскитан,
Зоя, Виктор Третьяковтон мүн
бусад олон залуушуул энэ үе
соо үхибүүтэй боложо, жаргал
дээрэ жаргалаа нэмээгэ.

Нотаг нутагуудта, завод,
фабрикануудта ажалладаг эр-
хын түрүүшүүд хамтаржа, шэ-
нэ ёһоной — комсомолой түрэ
олоороо хэдэг боложо, Бүүлэй
мэдээнэй ёһоор, нинслэл хото-
домнай гурбан мянга гаран за-
луушуул айл боложо түбхинэ-
хэй, Жэшэнь, мүнөөдэр Үдэ-
шэлин Кировэй нэрэмжтэй
«Металлоделия» гэжэ заво-
дой коммунистическэ ажалай
ударнигууд Юрий Минеев Га-
лиа Каракулова хоёр хуби
заягаа нилүүлжэ, комсомол
ёһоной түрэ зугаа дэлгэхээр
үетэн нүхэдөө өөһадынгөө Үдэ-
шэдэ уринхай.

Гурбан хоногоор урид...

Уласхоорондын найн-гурбан хоногоор урид дэртэ ажалай бэлэг бол-ахилээ. Улан замшад гол Мөөрөөша, Харлан, Па-мүрүнүүдээр ашаа шэрэ-жэ эхилбэ. Ашаа шэрэл-жэ нёдондо жэлэйхиһээ түрүүшын замда «Юрий Смирнов», «Мир», «Кон-стантин Заслонов», «Фаватер», «Сергей Топенин» гэхэ мэтэ теплохалууд гараба.

Улан замшад найн-дэрэй үедэ арадай ажа-хан шэрээ ялга абажа, хо-лын харгы замда яаба.

Зураг дээрэ: комму-нистическэ ажалай хүндэ нэрэ зэргэдэ хүртэ-лэсэн экиатай жолоодо-дог «Фаватер» Улан-Удын пристаньһаа гаража ялана.

Ю. А. Гагарин Прагын Кремльдэ оробо

ПРАГА, апрелин 28.
(ТАСС). Чехословакиин теле-графна агентствын мэдээһээ-нэй ёһоор советскэ комснэвт-майор Ю. А. Гагарин Прагада эрээд, ойр зуура амарһанай-гаа һуүлдэ КПЧ-гэй ЦК-гэй нэгдэхэ секретарь ЧССР-эй президент Антонин Новотны урйалаар Прагын Кремльдэ ороо.

Ю. А. Гагаринай хүндэлдэ зорюулагдан, Прагын Кре-млин хашаа соо хүндэлэй хураул табигдан байгаа.

Брожигой зал соо Ю. А. Га-гариние президент А. Новот-нын угтаад, толотомо габьяа гаргажа, дэлхэй дээрэхэи тү-рүүшын социалистическэ гүр-нине — Советскэ Союзые ал-даршууланһан түүлэ Чехо-словакиин арадай зүгһөө тэр-рээндэ баясхалан хүргөө.

КПЧ-гэй ЦК-гэй политбюро-гой гүшүүд И. Гендрих, В. Ко-пецкий, КПЧ-гэй ЦК-гэй се-кретарь В. Коуцкий, ЧССР-эй Гададын хэрэгүүдэй министр В. Давид, Национальна оборо-нын министр армин генерал В. Ломский, СССР-һээ Чехо-словакида байдаг элшэн сайд М. В. Змирян уулзада дээрэ байлсаа.

Ю. А. Гагарин Прагаһаа мордобо

ПРАГА, апрелин 29.
(ТАСС). Чехословакиин ком-мунистическэ партиин Цент-ральна Комитетэй, Республи-кын президент Антонин Новот-нын, ЧССР-эй правительствын урйалаар эндэ эрхэн түрүү-шын летчик-космонавт, Совет-скэ Союзай Герой Ю. А. Гага-рин мүнөөдэр «ТУ-104» само-ледто һуужа Москва бусахаяа Прагаһаа гараа.

ЭДИРШҮҮЛЭЙ ХАНИ ХОЛБООН

Уража ябаа улаан бургаа-
һан — эдир пионерүүд хадаа
коммунизмын үедэ ажануу-
хаар бээд бэлдэжэ байгааһаа
болно. Эгээл тинмээ эдэ-
ннай ямаршье арһа яһанай
илгаа гэжэ мэдэхэгүй, хоорон-
доо гайхалтай эбтэйгээр нүхэ-
сдэгэ байна.

Улан-Удын пионерүүдэй ор-
доной дэргэдэ байгуулагдаһан
интернациональна хани бари-
саанай клубта ябадаг эдир-
шуул угаа олон юм. Тэдээр
аяар холын Балтика, аяма
халуун Туркменишн, эхэ оро-
нойнео алиһье зүгэй үхибүүд-
тэй танил тала болоһон бай-
ханаа гадна, хилин саана
ажануудай үхибүүдтэй бэшэ-
гээ абалсадаг, амар мэндээ
андалдадаг юм. Жэшэнь,
эдир залуу улан-удынхид Мон-
голой багашуудта хандажа:

«Пионер мэндээ хүргэнэ-
ди, хүндэтэ нүхэдэй! Орон
оройндоо болон пионерскэ
эмхүнүүдэйнгээ ажабайда-
лай һонин тухай буулгалса-
жа, дүрэ зургуудайһаа абал-
сажа байа. Пионер ёһоор
нүхэсээ» — гээд бэшэн бай-
ха юм.

Энээниме абахадаа, Монго-
лой үхибүүд аргагүй баясажа
«Таандаа аха дүүгэй ёһоор
амаршалнади. Танай ажал
хэрэгүүд тухай тон эхээр
һонирхонобди. Бэлэ болгон,

пионерскэ значого барюу-
лабди», — гээд харюу соогоо
онсолон тэмдэлээ.

Германиин Демократическа
Республикын Эрфуртаху хүү-
гэдэй спортивна һуруулиһаа
олон бэшээдү бии, харюуһье
тишээ эльгээгдэнхэй. Хүхэ үн-
гэтэй голтугаһаа тэдээр ду-
расхал болгон, хани нүхэдтөө
эльгээ.

Арадай демократин оро-
нуудһаа гадна бусад гүрэнүү-
дэй хүүгэдтэй манай пионер-
үүд ханилди. Индйһээ Джа-
фур Рой гэдэг хубүүхэн совет
һурагшадтай танилсаа эхэ ду-
ратай байһан тухайдаа домо-
лон бэшэ, харюу абахадаа бү-
ри эхээр баяса.

Мүн Токио городто ажануу-
даг 16 наһатай Сакай хубүүн
манай оройной үхибүүдэй ажа-
байдал тухай эхэ һонирхон
асууна. «Октябрьска револю-
цие амаршалнади» гээд
ород хэлэн дээрэ бэшээгэ тү-
гээсхэнэ. Тиш харюу абаад
байхадаа, үнэн зүрхэнһөө оло-
горхонб гэжэ мэдээснэ.

Эдэ бэшээүүдээ гадна бээ
бөөдээ эльгээсхэн бэлэг сэлэ-
гуудын аймабар һонин. Гур-
бадахай һуруулиин һурагша
Бла Котляр ГДР-эй хүүгэд-
һээ «Бишыхан гэрхэн» гэ-

жэ уран гоёр бү-
надаһанхай — бэлэ абаа.
Хитадай пионерүүд Росо-
вэй арадай артист Л. Со-
вагар дамжуулан, респу-
бликнай түб хото — У-
Удын эдиршүүдэ комп-
һамар болон сахарай тэ-
гай эшнүүдье эльгээ.

Орон бүришн хүүгэдтэй
манай пионерүүдэй аман
наар нүхэсэһэб! Зүрх сү-
хүдэлгэмөр лэ даа.

Ц. Гэрэл

Зураг дээрэ: Улан-Удын пи-
онерүүдэй байшангай интерна-
циональ клубай гүшүүд 2-дохи
лини 6-дахы «Д» классай бүри-
Маша Антонова, 3-дахы
лини 6-дахы «В» классай бүри-
Бэлла Котляр, 2-дохи бүри-
6-дахы «Д» классай бүри-
да Брельгина, 1-дахы бүри-
7-дохы «Б» классай бүри-
ша Старков гэдэгдэ Германия
мократическа Республикаһын
нэн бэшэг уншажа байна.

М. Таль шүүбэ

МОСКВА, апрелин 29.
Шатараар дэлхэйн түрүү
ээлхын түдөө мүрсынэй Па-
рти наадагна 84-дахы йам
М. Таль шүүбэ.

Мүнөөдэр, үглөө
хэн хаана ошо-
дуратайб?

Ленинэй орденто оперо,
дэй театра — мүнөөдөр, ү-
дэрэй удхын 7 часһаа һа-
рэй кеицет, залуушудтай
гаа наадан болохо. Угс
үдэрэй 12 часһаа Майе-
шын «Сомбреро» галһа
үхибүүдэдэ харуулагдаха.
Лона Намсареван эрхэн
бурят драмын театра —
ингэ — хоёртой үдэрүүдтэ
шын 8 часһаа духовой ор-
нын ирагуу гоо хужгомо
родойннай залуушуудтай
наадан болохо.

«Прогресс» кинотеатрын
залдань — мүнөөдөр 10 ч.,
20 м., 14 ч. 50 м., 16 ч. 20
18 ч., 19 ч. 40 м., 21 ч. 20
23 часһаа «Сильнее уран»
гэһэн уран найханай кинофильм
Угсөөдэрэй 9 ч. 30 м., 11
12 ч. 40 м., 14 ч. 20 м., 15
17 ч. 40 м., 19 ч. 20 м., 21
22 ч. 40 мин. «Сильнее у-
рана» гэһэн кинокартина ир-
лагдаха.

Манай нэгэнэй үдэр оло-
дань — 10 ч., 13 ч. 20 м., 15
05 м., 16 ч. 50 м., 18 ч. 20
20 ч. 20 м., 22 ч. 05 минута
«Тайна зеленого бора»
кинофильм. Манай хоёртой
үдэрэй 9 ч. 10 м., 10 ч. 45 м.,
17 ч. 40 м., 19 ч. 20 м., 21
20 м., 24 ч. 05 м., 15 ч. 20
05 м., 17 ч. 45 м., 19 ч. 20 м.,
20 м., 22 ч. 45 минутһаа
на зеленого Бора» гэжэ ки-
картина.

«Эрдэм» кинотеатра —
дэр, үглөөдэрэй 9 ч., 11
20 м., 11 ч. 40 минутһаа
аьа товарищи», 14 ч. 40
18 ч. 35 м., 20 ч. 35 минута
«Поднята целина» гэһэн
найханай кинофильмын гүр-
хи сериё харуулагдаха.
үдэрэй 13 ч., 16 ч. 50 м.,
35 минутһаа «Люди мо-
лины» гэжэ кинокартина.